

ÜNNEPÉLYES TANÉVNYITÓN

a Szegedi Tudományegyetemen
és a Pedagógiai Főiskolán

A művelődésügyi miniszter is részt vett a megnyitó ünnepségeken

Tegnap délelőtt 1 órakor a Központi Egyetem aulájában ünnepélyes tanévnyitóra gyűltek össze a Szegedi Tudományegyetem három karának oktatói és hallgatói. A Himnusz hangjai után dr. Antalffy György egyetemi tanár, az egyetem rektora emelkedett szólásra. Üdvözölte az MSZMP Központi Bizottsága, a Minisztertanács és a Művelődésügyi Minisztérium nevében megjelent Benke Valéria művelődési minisztert, a városi pártbizottság részéről megjelent Puzsai Józsefnek, a városi pártbizottság másodtitkárát, a városi tanács részéről Ladányi Benedek és Tari János v. b.-elnökhelyetteseket, Lacsán Mihályné és Bódi László országgyűlési képviselőket, valamint a testvérintézmények küldötteit. Beszámolója után, amelyben részletesen ismertette az elmúlt tanév eredményeit és az új tanévre háruló feladatokat, Benke Valéria szólott az egyetem professzoraihoz, oktatóihoz és a hallgatókhoz. Elmondta, hogy az új tanév talán egy új történelmi korszak, a béke korszakának hajnalán

kezdődik. A szovjet tudomány nagyszerű fegyverténye, a Holdra eljutott interplanetáris rakéta a szocialista rendszer, a szovjet rendszer fölényének a hirdetője. S nekünk — mondta — a magunk kis részfeladatait úgy kell végeznünk, úgy kell helytállnunk a magunk posztján, hogy ehhez a nagyszerű tethez tartalmában hasonló eredményeket produkálhassunk. Benke Valéria szavait lelkes taps követte. Hevesi János, az MSZMP egyetemi végrehajtó bizottsága, Marton Lajos pedig az egyetemi KISZ-bizottság nevében köszöntötte az elsőéves hallgatókat.

Rövid beszédek után dr. Martonyi János egyetemi tanár, a jogi kar dékánja a legköszöntő szavak kíséretében aranydiplomát nyújtott át négy, a jogi pályán több mint ötven éve tevékenykedő, munkáját kiválóan végző jogásznak, akik annak idején a Kolozsvári Tudományegyetemen nyertek diplomát. Az aranydiplomával kitüntettek: dr. Buza László egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadé-

mia rendes tagja, dr. Pogány Imre, dr. Vitos Pál és a jelen nem lévő dr. Kéri Lajos ügyvédek nevében dr. Dezső Gyula nyugalmazott egyetemi tanár mondott köszönetet az őket ért megtiszteltetésért.

Az ünnepélyes tanévnyitó után, amely a DIVSZ-induló hangjaival fejeződött be, a művelődésügyi miniszter személyesen is gratulált a kitüntetett aranydiplomásoknak.

Délután 3 órai kezdettel a Szegedi Pedagógiai Főiskolán tartották meg a tanévnyitó ünnepséget. A főiskola nagytermében gyűltek össze az oktatók és a főiskola hallgatói. Csukás István, a főiskola igazgatója köszöntötte a tanévnyitón megjelent Benke Valéria művelődési minisztert, a főiskola jelentősen kibővült oktatói karát, a hallgatókat és az új elsőéveseket. Beszámolójában súlyos mondatokat szentelt a hallgatók világirodalmi nevelésének szükségességének, s azoknak a feladatoknak, amelyeket az ez évtől induló négyéves és háromszakos képzés ró oktatókra és hallgatókra egyaránt. Benke Valériának az MSZMP Központi Bizottsága, a kormány és a Művelődésügyi Minisztérium üdvözlését tolmácsoló szavai után Papp Miklós, a főiskola KISZ-bizottságának titkára köszöntötte az elsőéves hallgatókat.

A főiskola énekara dr. Faludi Béla vezetésével Bach Honszeretet című szerzeményét énekelte, majd Kopasz Ildikó szavalta el Mátyás Imre A Széchenyi Könyvtárban című versét. Utána ismét az énekkar következett. Ránki: Honvédelmi indójának tolmácsolásával. A kis műsor után került sor az elsőévesek ünnepélyes esküvételére, amelyet Nagy István, a főiskola helyettes igazgatója vezetett le. P. L.

IGY NEM LEHET

ÉRVÉNYESÜLNI

Az egyik szegedi vállalat igazgatójának munkáját a közelmúltban megvizsgálták, mert az üzemből már huzamosabb idő óta rosszul mennek a dolgok, elmaradozik a kitűzött tervek teljesítése, lassan dől az üzem. Ezzel egyenértékű baj ezen a helyen, hogy az igazgató önmaga körül olyan légkört teremtett, amelytől elpusztul, megfullad minden egészséges vonás: a pártserű légkör, a természetes társadalmi érintkezés, őszinteség, az üzem és a munka kritikus vizsgálata, a személyes emberi hibák elleni küzdelem stb.

S amikor mindezt — alapos vizsgálat után — elmondták ennek az igazgatónak jó szándékúnak, segítőkésznek — azt válaszolta, hogy a környezetében nincs rendes ember, a kialakult helyzetért nem ő felelős, hanem a környezet. Tehát a párttitkár, a mérnök, a tisztviselő, a művezetők, munkások, egyszóval mindenki, csak ő nem.

Nagyon furcsa szemléletű ember az, aki képes elhinni magáról, hogy ő a leghüségesebb katonája ennek a rendszernek a több száz munkást foglalkoztató üzemből. Vagyis a többiek, a szakak, csak utána következnek politikai meggyőződésben, értelem és képességek tekintetében. Ez a nézet szükségképpen arra vezet, hogy a becsületes emberek serege elfordul az ilyen személyes vonás: a pártserű légkör, a természetes társadalmi érintkezés, őszinteség, az üzem és a munka kritikus vizsgálata, a személyes emberi hibák elleni küzdelem stb.

mindkettő kispolgári természetű különböző előjellel ugyan, de hatásában mindkét tendencia nehezen kijavítható bajokat okoz a pártban. De itt nem erről van szó.

Hiába, igaz az, hogy a bizalmatlan embert megismerik a harmadik mondat után, s az is igaz, hogy senki sem szereti. S az ilyen emberek — ha pártban belülről vannak — hajlamosak arra, hogy úgy tüntessék fel az ilyen helyzetet, mintha a kommunizmus nem szeretné bennük... pedig... pedig... dehogyan így van. Hiszen a kommunizmus, a kommunizmus pártja az elmúlt tizenéves esztendő alatt és különösen az ellenforradalom után annyi jót, igazságot és becsületeset tett a magyar társadalomért, hogy ezt megelőzően és érthetően egyetlen politikai eszme, párt sem. Nem lehet olyan felfogással élni, hogy egy ilyen embert azért nem szeretnek, mert kommunista. Az igazság az, hogy a dolgok, szerény kommunizmus mindenhol szeretik és megbecsülik. De az intrikust, a cézár természetű, őszintétlen, súlyos jellemű gyengeséggel terhelt embert sehol sem szeretnek akár tag-sági könyve van, vagy anélkül járja a maga útját.

Idén is megszervezik az Irodalmi Színpadot

Az első előadásra októberben kerül sor

Az elmúlt évben Szegeden — számos hibája ellenére — gyorsan és végérvényesen közkedvelté, népszerűvé vált az Irodalmi Színpad. A közönség éppen ezért a továbbiakban is igényli az ilyen színvonalas szórakoztatási alkalmat. A közvélemény kívánságának megfelelően idén is, s ezután minden évben folytatják. Már kezd kialakulni az Irodalmi Színpad 1959—60. évi programja is.

A nem végleges tervek szerint idén nyolc előadást rendeznek, melyeknek során a világirodalom és a magyar irodalom kiemelkedő művészeinek írásaival szórakoztatják az érdeklődőket. Szerepel az előzetes programban a XX. századi haladó irodalom legnevezetesebb műveinek estje, melynek címét és jellegét Thomas Mann »Európa vigyázz!« című cikkgyűjteménye határozná meg s a további műsora Arnold Zweig, Roman Rolland, Hemingway, Anna Seghers, Ilja Ehrenburg, Aragon, Garcia Lorca, Fagyejev és Brecht írásai ké-

pezik. Egy estét a szovjet irodalom óriásainak: — Gorky, Majakovszkij, Katajevnek, Solohovnak és Alekszej Tolsztojnak — szánják. »Ember születik« címmel. A továbbiakban — amennyiben az előzetes terv nem változik — sor kerül egy Mikszáth-estére, a Mikszáth-jubileum alkalmából. Terveznek ezeken kívül egy modern drámaestet; egy humoros irodalmi estet (Heltai, Karinthy, Gábor Andor, Ráth-Végh, Mark Twain, Shaw, Ilf és Petrof stb.) írásaiból. Új kezdeményezés a programtervezetnek az a része, amely a népi alakok irodalmi megjelenítéséből ad izelítőt. (János vitéz, Hány János, Toldi Miklós és Ludas Matyi mellett szóhoz jut majd Sam Small, Colas Breugnon, Till Eulenspiegel, Vasilij Tyorkin és a többiek.) Ugyancsak újdonságnak számít a fiatal művészek estje, melynek műsorában elsősorban mai irodalmárok legsikeresebb alkotásai szerepelnek.

Az Irodalmi Színpad évadnyitó előadását október hónapra tervezik.

A kongresszusi verseny napjaiban

Fellendül a termelés a Szalámigyárban

A nyári nagyjavítás után augusztus második felében indult meg a munka a Szegedi Szalámigyárban. Addig heteken keresztül folyt a karbantartás és az új automata gépsor szerelése. Utóbbi miatt néhány napos késedelem következett be, hiszen nyilvánvaló, hogy az ilyen nagymérvű átváltás apróbb dőccenőkkel jár. Augusztus havi tervét így 90,2 százalékkal végezte az üzem, azonban ennek más oka is van. Míg például a sertés-hús-csontozás 76 helyett 76,57, a marhahús-kitermelés 52,6 helyett 53 százalékos eredményt hozott, viszont az állatforgalmi váltalat hibájából a tervezett 10 ezer 500 sertés helyett csak 9 ezer 239 darabot kaptak és súlyuk az átlagos 118 kiló helyett 111 kilogramm volt. Csaknem negyemillió forintos kiesést jelentett ez az eltérés az üzem számára.

Az automata gépsor beállítása miatt ebben az időszakban nem volt kidolgozott terve a Szalámigyár-

nak. Augusztusban nem egészen fél vagon téli-, csaknem három és fél vagon csemege-, valamint egy vagon paprikás szalámit készítették — amennyit csak lehetett. Az export tervét mégis 102,4 százalékra, a csemege-szalámi-szállítást pedig 103,5 százalékra teljesítették. Kimagaslóan sikerült a hentesáru-termelés: hat vagon helyett 6,7 vagon hentesáru juttattak az üzletkebe a múlt hónap folyamán.

Szeptemberben a termelés minden vonatkozásában visszaállt a teljes tervszerűség. A kongresszusi munkaverseny ismét kibontakozhat. Ebben a hónapban öt vagon téli- és tíz vagon csemege-szalámi gyártását írja elő a terv, azonban az eltelt fél hónap alatt ebből a mennyiségből 4,5 vagon téli- és 3,8 vagon csemege-szalámit már feldolgoztak. A nyári szünetből eredő kiesést tehát nemcsak bepótolja, hanem az automata gépsor segítségével többet is termel a Szegedi Szalámigyár.

E meglepő felfedezés után a pártmunkás megkérdezte, hogy már előzőleg is tudott erről? Igen — válaszolta a kérdező.

De mivel eddig személyét illetően nem volt érdekes ez a »munkás ellenforradalmár«, békében hagyta. Most, hogy személyét érintő kérdésben kedvezően felhasználhatta volna az esetet, fellobbant benne a »szocializmus szeretete« és jelentkezett az ügygel.

A pártmunkás közölte vele, hogy erről az ügyről már régen tudnak és lezárták több mint két és fél esztendeje. De ez egyébként sem tartozik a kérdéshez, annál is inkább, mert mindenki saját cselekedeteiért felel és nem tartozik felelőséggel a nagymamája, vagy a nagypapája, de még az édestestvére cselekedetéért sem.

Keserű szájjal távozott az elvtárs. Nem értette és ma sem érti, hogy ilyen módszerrel nem lehet létezni a pártban, sem a pártban kívül. S a pártnak a tekintélye, becsülete éppen e tisztá, szennyezetlen forrásból buzog a legjobban.

Nem lehet rámondani

gyogy olyan anélkül, hogy mindjárt ne bizonyítanánk állításunkat. És nem lehet lezárni, kivizsgált ügyeket személyes érdekek szekerébe fogni, ha az érvényesülés ügy kívánja. Ez nem kommunista tulajdonság, egyszerűen: tisztességtelen eljárás.

Ez az igazgató is ahelyett, hogy önmagát vette volna alapos vizsgálat alá, megpróbálta mások politikai befekettítése árán tisztára mosni magát. Ez a lemez lejár, a pártban ilyen »trükkök« nincsenek.

Párttagságunk sehol ne tőrjön meg ilyesmit, mert minden hamis dolog árt a pártnak, árt a munkás-parszt hata

SIKLÓS JÁNOS

Kétszáz ezer forintot fordítanak a Kamaraszínház tökéletesítésére

Az elmúlt években gyors intézkedésekkel kialakított Horváth Mihály utcai Kamaraszínház nem felelt meg minden tekintetben a követelményeknek. A színpad, a nézőtér és a technikai felszerelés egyaránt kezdetleges volt, s ilyenformán zavaróan hatott mind a közönségre, mind a művészekre. Ezért — a múlt évi kezdeti átalakításokat folytatva — a Kamaraszínházat idén mintegy 200 ezer forintos költséggel tovább tökéletesítik. A színpadot mélységben növelik és a jó rálátás

érdekében valamelyest süllyesztik. Átszerelik a világítást, új szuffitát alkalmaznak és számos egyéb műszaki intézkedés mellett végre valóban kényelmessé teszik az ülőhelyeket. Újszereket szereztek be és a székek között — a nézőtérí férőhely csökkentésével — tágasabb helyet hagynak. A dohányzó és büfé elhelyezése is véglegesen megoldódik. Ezekkel az intézkedésekkel a Kamaraszínház intím, bensőséges színházzá válik és különösen alkalmas lesz drámák bemutatására.

Néhány gondolat a társadalmi bíróságok munkájáról

A Minisztertanács és a SZOT még 1956-ban hozott együttes határozatot a társadalmi bíróságok létrehozásáról. E határozat lényege az volt, hogy olyan üzemekben, ahol az állandó dolgozók létszáma a 300 főt eléri, társadalmi bíróságok kell alakítani az erre méltó emberekből. A társadalmi bíróságok nyilvános tárgyalásán a társadalmi tulajdon elleni kisebb súlyú károkozásokkal, vagy az üzem területén elkövetett kisebb súlyú személyi tulajdon elleni cselekményekkel kapcsolatos ügyekkel foglalkozhatnak és lehetőség nyílt arra is, hogy a szocialista együttélés szabályait sértő dolgozók ügyét szintén a társadalmi bíróságok elé vigyék. Ez a bíróság nyilvánosan vizsgálja meg az ügy körülményeit, meghallgatja a tanúkat, a »terhelte« dolgozót és kikéri a kollektíva véleményét, ezután meghozza határozatát. E határozatban vagy maga a társadalmi bíróság állapítja meg a — törvényben meghatározott keretek közt — kiszabható fegyelmi büntetést, vagy nagyobb fegyelmi büntetés kiszabására javaslatot tesz a vállalat igazgatójának.

A gyakorlat bebizonyította, hogy a társadalmi bíróságok létrehozása helyes volt, bár működésük viszonylag rövid ideje alatt nem lehet azt mondani, hogy teljesen kialakult volna az üzemek dolgozóiban az a kilenc olyan üzem van, ahol léggör, mely teljes súlyosságában eltéli a társadalmi tulajdon fosztogatóit, vagy a

más cselekmények elkövetőit. Azonban a kollektíva nevelő erejének hatása tagadhatatlanul megmutatkozott.

Az egészséges fejlődést az ellenforradalom szakította félbe. Felszámolása után a társadalmi bíróságok újjászervezése és működésük beindítása különböző okok miatt vontatottan haladt. Szegeden is csak 1958 folyamán indult meg a társadalmi bíróságok újjáavasztása és munkája. Több üzem társadalmi bírósága azonban már ez alatt az év alatt is kiemelkedő munkát végzett. Az Ingotlankezelő Vállalatnál, vagy a Délmagyarországi Áramszolgáltató Vállalatnál számos ügyet tárgyalt a társadalmi bíróság. A dolgozók nagy számban vettek részt ezeken a tárgyalásokon és hozzászólásaikban nyilvánították véleményüket a társadalmi tulajdon védelmével kapcsolatban, többé-kevésbé súlyos, de igazságos bírálatot gyakoroltak dolgozóitársaik magartásáról. Statisztikai adatokkal bizonyítható, hogy azoknál a szerveknél, ahol a társadalmi bíróság megfelelően működik, csökken az elkövetett bűncselekmények száma és javul a dolgozók egymáshoz való viszonya is.

Hiba volna elhallgatni, hogy az elért eredmények mellett a társadalmi bírákodás terén több hiányosság is tapasztalható Szegeden. Elsősorban, hogy még ma is üzemek dolgozóiban az a kilenc olyan üzem van, ahol léggör, mely teljes súlyosságában eltéli a társadalmi tulajdon fosztogatóit, vagy a

gozóknak és vezetőknél előbb-utóbb be kell látni, hogy a társadalmi bíráskodásban való részvétel — bár ma még nem túlságosan népszerű feladat — a dolgozókkal szemben kötelesség. A szocialista tudat, a szocialista erkölcs kialakítása érdekében munkálkodni minden becsületes embernek kötelessége. Néhány üzemben a társadalmi bíróság működését formálissá teszik az által, hogy a tárgyalásnak nem biztosítanak kellő nyilvánosságot. Ismét másutt nem adnak lehetőséget arra, hogy a dolgozók véleményét nyilvánítsanak a tárgyaláson. Az ilyen hibák mellett nem érvényesülhet a kollektíva véleménye, nem bontakozhat ki a nevelő és visszatartó hatás.

A társadalmi bíróságok működési területét új jogszabályaink tovább fogják szélesíteni. A dolgozók érdeke, a társadalmi tulajdon védelme megköveteli, hogy még jobban kihasználjuk azokat a nevelési lehetőségeket, melyek a bíróságok működésében rejlenek. Fel kell ismernünk, hogy a társadalmi bíróságok létrehozásában nem valamiféle új »fegyelmi hatóságról« van szó, hanem egy nagy jelentőségű intézményről — a bűnözés elleni harc, a szocialista munkaerőkölcs, a dolgozók egymáshoz való viszonyának jobb kialakítása, összegyűjtése: a dolgozók nevelése érdekében.

Erdélyi István
megyei főügyész